

Declaración institucional de apertura da XI Lexislatura do Parlamento de Galicia

Parlamento de Galicia, 08-09-2020n /12,00h.

Presidente da Xunta de Galicia,
Conselleiras e conselleiros,
Portavoces,
Señoras e señores deputados,
Xornalistas,
Persoal do Parlamento de Galicia:

Dámonos cita, nun escenario inédito por mor das circunstancias sanitarias das que todos somos coñecedores, na solemne sesión de apertura da XI Lexislatura do Parlamento de Galicia. Pido desculpas por non poder contar na tribuna cos convidados que noutras ocasións, tal día coma o de hoxe, nos honraban coa súa presenza, e fago votos pola recuperación da normalidade nun prazo razoable.

Secundamos, este mediodía, unha convocatoria que marca formalmente o inicio dos traballos da Cámara xurdida dos comicios celebrados o pasado 12 de xullo.

Cómpre, en primeiro lugar, felicitar as súas señorías pola confianza depositada en cada un de nós polas galegas e galegos que nos elixiron nas urnas, libre e democraticamente, coa seguridade e a confianza de que responderemos a ese sentimento ofrecendo o mellor de cada un ao servizo de Galicia e da súa xente.

Sexan especialmente benvidos os deputados e as deputadas que se incorporan pola primeira vez ao Parlamento de Galicia, onde terán ocasión de desempeñar a súa alta encomenda.

Somos, todas e todos, deputados do Parlamento de Galicia, o que supón unha honra e unha responsabilidade que debería situarse por riba

dos intereses partidistas e dos postulados ideolóxicos nos que, lexítima e democraticamente, milita cadaquén.

Dispoñen e disporán neste Parlamento de ferramentas abondas — tecnolóxicas e, sobre todo, regulamentarias— para canalizaren e exercer as funcións de control e impulso que a Cámara ten encomendadas. Desde a Presidencia animo a todas as súas señorías, con independencia do grupo parlamentario a que estean adscritos, a utilizaren con intensidade todas as posibilidades que o Regulamento da Cámara pon ao seu dispor, sen máis límites que os fixados polo dereito parlamentario e o respecto ás persoas.

Invito as súas señorías a non se desanimar xamais por pensaren que tal ou cal iniciativa podería non prosperar. As únicas que, de entrada, carecen de toda posibilidade de ver a luz son as iniciativas que non se rexistran.

Non fai falta reiterar que, como veu acontecendo ata o de agora, calquera decisión desta Presidencia ou dos diferentes órganos que compoñen a Cámara estará sempre sustentada no parecer favorable dos servizos xurídicos, por ser esta a única maneira de proceder con plena solvencia. Porque unha democracia que non respecta a lei —o conxunto das leis— non pode nin debe considerarse unha democracia plena.

Reunímonos nun salón de sesións presidido por unha vidreira que é obra dun galego bo e xeneroso, ao que algúns dos aquí presentes tivemos a honra de coñecer e de tratar.

Refirome a Isaac Díaz Pardo, nado hai agora 100 anos. Un home polifacético —artista, pensador e empresario— que non tivo máis obxectivo vital que o engrandecemento de Galicia. Malia ter sido protagonista dunha vida azarosa, vítima da represión e testemuña directa da barbarie desatada tras a sublevación militar de 1936, foi sempre capaz de se repor, por dura que fose a proba a superar. Foi un exemplo de enteireza, dignidade e coherencia.

De entre os consellos recibidos ao longo da súa vida, recordaba Don Isaac que «todos temos a obriga de intervir achegando o que sabemos; non facelo é unha covardía; se non o facemos non temos dereito a criticar e a queixarnos».

Fariamos ben, señoras e señores deputados, en aplicármonos esta filosofía de vida, que se en xeral resulta acaída para calquera momento, tórnase imprescindible nas angueiras cotiás de cantos exercemos responsabilidades públicas.

Galicia, España, Europa e o mundo acusamos os efectos da pandemia provocada polo novo coronavirus, a covid-19. Unha pandemia que, con independencia do tempo que tardemos en controlala ou erradicala, seguramente cambiou, para sempre, realidades e hábitos de vida que ata hai ben pouco considerabamos inmutables.

Canda a dor pola perda de vidas humanas, o sufrimento e as secuelas dos que padeceron e padecen a infección e de cantos atravesaron situacións persoais e familiares desgarradoras, estamos inmersos nunha crise económica, social e sanitaria de proporcións descoñecidas para os nados despois da Guerra Civil.

Unha crise e uns desafíos maiúsculos fronte aos que nin este Parlamento nin ningunha outra Cámara lexislativa poden permanecer alleos. Xa o dixen —e malia a obviade o repito— que esta deberá ser a lexislatura das persoas, especialmente a das persoas máis vulnerables, como as que padecen na propia carne os efectos da covid-19 nas súas diferentes manifestacións, directas ou colaterais.

Neste contexto, señorías, a nosa predisposición para o acordo e a procura de consensos amplos nos asuntos de interese xeral para o país debería ser absoluta. Porque, aínda que non sempre nos decatemos diso, é moito máis o que nos une que o que nos separa. Porque é algo inherente á nosa condición e aos valores humanos, dos que xamais debemos desprendernos.

Convido as señoras e os señores deputados a dedicaren polos menos tanto esforzo a forxar acordos como a escenificar as diferenzas. Iso,

poden estar seguros, é o que que a cidadanía nos pide a berros, e sería unha irresponsabilidade non escoitar esa demanda reiterada.

Dixen tamén —e volvo reiteralo— que cómpren discursos sólidos e ben argumentados, na medida en que o artificio e a estridencia están de sobra en calquera institución que aspire —como fai este Parlamento— a representar coa maior fidelidade ás galegas e galegos que nos elixiron.

Nunha sociedade que escruta ata o máis mínimo xesto de calquera, a exemplaridade das persoas que exercen cargos públicos —entre as que, por suposto, nos incluímos as deputadas e deputados desta Cámara— tórnase unha esixencia ineludible, tanto no exercicio das responsabilidades que nos foron encomendadas como no noso proceder cotián no ámbito privado.

Na antiga Roma, o xuízo póstumo dun persoeiro público, nomeadamente o dos emperadores, podía acabar impondo castigos como a *Damnatio memoriae*, que implicaba a condena ao esquecemento; ou recoñecementos como a *Apotheosis*, que divinizaba o homenaxeado, polos seus logros en vida.

Infelizmente, na política contemporánea abundan máis os primeiros casos que os segundos. Cambiar esa tendencia é unha responsabilidade compartida e tamén unha necesidade imperiosa, non tanto por preservar o bo nome duns ou doutros senón para mudar o rumbo da espiral autodestrutiva en que ás veces estamos instalados a política e os políticos.

Superarmos a crise de credibilidade da política e das institucións —crise, certamente, menos acentuada en Galicia que na nosa contorna— esixe unha resposta contundente e continuada por parte de todos: das deputadas e deputados, que deberán entregarse de cheo, cada día, no exercicio das responsabilidades asumidas; e tamén da propia Cámara, coa Presidencia e a Mesa encabezando esta tarefa coral.

O 21 de decembro de 1980, o pobo galego aprobou en referendo o vixente Estatuto de Autonomía de Galicia. Canda aquel «si» expresado nas urnas, as galegas e os galegos convertíanse —uns seguramente sen

se decataren, outros certamente ilusionados e comprometidos— en partícipes do proceso de edificación da autonomía política de Galicia, que ten neste Parlamento a súa primeira institución.

Cómpre, neste momento, recuperarmos e reforzarmos a ilusión e o compromiso dos pioneiros da autonomía galega.

Precisamos continuar esforzándonos por mudar a imaxe social do Parlamento de Galicia, co obxectivo último de conseguir que os galegos coñezan e valoren o traballo que aquí se fai, na institución sobre que pivota a autonomía política de Galicia, na medida en que, en excesivas ocasións, segue a ser aínda percibida como afastada da rúa e desconectada dos problemas reais da xente.

Con independencia do esforzo de cada unha das súas señorías para trasladar á axenda do poder legislativo a auténtica realidade das galegas e galegos, a institución deberá seguir desenvolvendo e afianzando algunhas das liñas de traballo iniciadas no pasado cun razoable éxito.

Falo do programa de visitas guiadas nas súas diferentes modalidades — agora, lamentablemente condicionado pola covid-19—, de continuar afondando nos mecanismos de transparencia e de participación cidadá, no apoio á visibilización e integración da discapacidade e doutros colectivos especialmente vulnerables, ou da posta en valor da colección de arte da institución.

Falo de medidas coas que esta Cámara foi pioneira no conxunto dos legislativos do Estado, razón pola cal podemos e debemos sentirnos lexitimamente orgullosos, porque, máis unha vez, puidemos abrir camiños e converternos en exemplo a seguir fóra das nosas fronteiras. É un mérito partillado, moi especialmente das deputadas e deputados que o fixeron posible.

Esta Cámara, os diferentes servizos que integran a Administración parlamentaria e cada unha das persoas que co seu traballo —calado, mais sempre eficaz— fan posible o funcionamento ordinario do

Parlamento de Galicia, levan anos avanzando no ámbito das TIC ata o punto de termos logrado a plena dixitalización da institución.

O Parlamento de Galicia foi a primeira administración destas características en contar coa súa propia sede electrónica, que na práctica se traduce en que calquera cidadán, e tamén calquera das súas señorías, pode presentar todo tipo de documentación en modo remoto e sen necesidade de utilizar un só papel. Este feito, unido á permanente actualización dos equipos técnicos, permitiu que a totalidade da Administración parlamentaria funcionase en modo teletraballo e de maneira plenamente satisfactoria durante o confinamento decretado como consecuencia da covid-19.

A experiencia acumulada, a permanente capacidade de superación dos nosos técnicos e a aposta decidida desta Presidencia pola extensión das TIC fará que a dixitalización, nas súas diferentes utilidades, ocupe un lugar preponderante entre os obxectivos para este mandato parlamentario.

A nosa aposta polas portas abertas debe ser bidireccional: que as galegas e galegos veñan —física ou virtualmente— ao Parlamento, mais tamén que o Parlamento, a través das súas deputadas e deputados, se faga presente en calquera punto do país. Mais ha de ser, ao tempo, unha aposta tecnolóxica que se traduza nunha porta aberta virtual, de maneira que calquera residente en calquera dos nosos 313 concellos sinta e perciba o Parlamento, e cada un dos seus 75 deputados e deputadas, como unha institución próxima e ao seu servizo, tamén a golpe de *click*.

Falamos de accesibilidade virtual, mais tamén de accesibilidade física a estas dependencias, accesibilidade que ha mellorar notablemente coas obras que en breve se acometerán neste edificio para suprimir determinadas barreiras que, se cadra, outrora eran imperceptibles, pero que nos nosos días resultan inadmisibles para un espazo destas características.

Señoras e señores deputados: Non é preciso recordar que se Galicia dispón, na actualidade, dun dos autogobernos máis avanzados de

Europa, o mesmo que as restantes Comunidades Autónomas de España, iso é consecuencia directa do pacto constitucional formalizado e referendado, democraticamente, no seu momento.

Porque —e convén recordalo ante o risco da desmemoria— a vixente Constitución española foi aprobada cun 87 % dos votos a favor.

España e Galicia viviron, deste aquela, o maior período de estabilidade, crecemento e consolidación do benestar da nosa historia.

Como médico e como membro dunha familia de longa tradición sanitaria, recordo perfectamente como era a Galicia de hai catro décadas, e moi particularmente as pésimas condicións de vida da nosa xente. Nestes máis de 40 anos, e a pesar das obvias dificultades do presente, Galicia e España mudaron radicalmente, sempre para mellor, ata consolidaren unha democracia parlamentaria avanzada e un razoable estado de benestar, que todos debemos esforzarnos en perfeccionar.

Este avance é consecuencia directa —non debe custarnos admitilo— do pacto constitucional forxado no contexto dunha transición á democracia modélica e con artífices diversos: a sociedade civil, que reclamaba un cambio de réxime; os políticos dun e doutro signo, que empuxaron na mesma dirección; os axentes sociais, os medios de comunicación e a propia Xefatura do Estado, que pilotou o proceso.

Entre todos foron quen de desmontar aquel poder omnímodo e devolverlle a soberanía nacional ao pobo español a través da Constitución.

Mais do mesmo xeito que este proceso culminou con éxito, e así debe ser recoñecido, os seus protagonistas, uns e outros —na política, na sociedade civil, nas institucións— tamén cometeron erros. Nun Estado constitucional e de dereito, que consagra a separación de poderes, xulgar —se for o caso— non é nin debe ser competencia dos políticos.

Respectemos e acatemos as decisións da Xustiza —todas, compartámolas e ou non— e centrémonos na responsabilidade que a

ciudadanía nos encomendou: construímos e reconstruímos unha sociedade e unha economía máis necesitadas ca nunca do empuxe, da enerxía e da colaboración de todas e de todos.

Contribuímos, cadaquén desde as súas competencias e posibilidades, a restablecer, consolidar e acentuar o clima de estabilidade, liberdade, crecemento e benestar do que gozamos nas últimas décadas tórnase unha tarefa urxente, un desafío que a todos concirne, tamén desde e para Galicia; tamén desde este Parlamento.

Urxe —co concurso de todos— restablecer o crédito social das institucións a partir de comportamentos individuais caracterizados pola exemplaridade, a transparencia e a honestidade, cun escrupuloso respecto ao marco normativo do que nos dotamos.

É de xustiza, nunha xornada coma esta, rememorar o camiño iniciado pola Xeración Nós, da que este ano celebramos o seu primeiro centenario. Nun contexto inzado de dificultades, persoeiros como Otero Pedrayo, Risco, Cuevillas, Losada Diéguez ou Castelao, entre outros, foron quen de abrir un horizonte de esperanza e universalidade para Galicia, a súa cultura e a súa xente, como fixeran as Irmandades da Fala ou o Seminario de Estudos Galegos.

Malia que o seu labor foi tronzado de súpeto, e os seus artífices padeceron na propia carne os efectos da barbarie, co paso do tempo, a semente do traballo e do exemplo daqueles galegos bos e xenerosos xerminou e deu froito. Coidarmos e engrandecermos cada día os froitos daquel traballo é obriga de todos, sobre todo, e moi especialmente, dos aquí presentes.

Señorías: dentro de apenas un ano, este Parlamento celebrará catro décadas de vida. Nos 40 anos transcorridos desde aquel afastado 19 de decembro de 1981 en que a Cámara celebrou a súa primeira sesión constitutiva no Pazo de Xelmírez, Galicia foi crecendo en autonomía política, en benestar, en servizos públicos, en oportunidades de desenvolvemento e en magnitudes económicas.

É evidente que non todo tempo pasado foi mellor, mais non por iso debemos deixar de rememorar o legado dos que nos precederon na nobre tarefa de dotar Galicia das súas propias institucións de autogoberno, así como o desenvolvemento e a consolidación delas.

Quero convidar as súas señorías a volver a vista atrás para, na medida do posible, inspirarnos nas formas e no fondo daquel primeiro Parlamento de Galicia, no que a precariedade de medios —ata o punto de se reunir nunha sede prestada— se suplía decote cun escrupuloso respecto ás formas, unha oratoria coidada e unha permanente procura do consenso, como quedou acreditado coa aprobación, por unanimidade, de boa parte do corpus legislativo sobre o que se puxo en marcha o noso autogoberno.

Ante a inmensidade dos retos a que nos enfrontamos, fago votos por que cada un dos aquí presentes poña canto estea ao seu alcance para que sexamos quen de antepor sempre, en calquera circunstancia, os intereses de Galicia e dos galegos.

Fago votos por que cada deputada e cada deputado desta Cámara sexa recordado, pasado o tempo e polos seus propios méritos, como un galego bo e xeneroso.

Que así sexa.